

Tussen licht en donker

Diaconaat tussen licht en donker

Tussen licht en donker probeerden we als Lutherse Diaconie ook in het afgelopen jaar present te zijn. Dit in een tijd waarin velen soms even het 'licht' niet meer zagen. Een tijd waarin we vaak alleen maar via 'zoom' of telefoonlijnen met elkaar in contact konden zijn. Er is veel geïmproviseerd door onze vrijwilligers, medewerkers en bestuurders om samen met partners dichtbij of veraf toch 'nabij' te blijven.

Dankbaar zijn we voor de momenten van licht die er mochten zijn. In het bijzonder het omzien naar elkaar in en vanuit onze brandpunten en ankerplekken, de noodhulp aan projecten wereldwijd en de opening, onder een 'huilende' hemel, van een Herinneringsvenster.

▲ Bianca Gallant. Foto: Roy Gallant

Vol vertrouwen en geïnspireerd door de woorden uit lied 452 (Liedboek) 'Als tussen licht en donker' gaan we door: 'De dageraad breekt aan, uw komst is niet te keren'

Bianca Groen Gallant, voorzitter
Lutherse Diaconie Amsterdam

Handen uitstrekken naar de ander

Op 16 november nam de nieuwe algemeen secretaris van de LWF (Lutherse Wereldfederatie) Anne Burghardt een serie nieuwe publicaties over 'Conviviality' in ontvangst. Conviviality staat voor: leven in verbinding met elkaar, met de buurt en de samenleving en met de aarde, vanuit de kracht van het geloof en onze lutherse identiteit. De LWF wil met dit thema het diaconale leven van de lidkerken aanvuren. Anne Burghardt: "Conviviality als kunst en praktijk van solidair samenleven is dringend nodig in de wereld van vandaag met veel verdeeldheid op basis van etnische achtergrond, ras, geslacht, afkomst of verschillende wereldbeelden. We moeten niet proberen muren te bouwen of te onderhouden, maar de handen van de gemeenschap uitstrekken naar de ander."

▲ Anne Burghardt is algemeen secretaris van de Lutherse Wereldfederatie.

Tijdens de lancering van de publicaties werd een filmpje van de Augustanahof als inspirerend voorbeeld getoond.

De Nieuwe Stad

In de donkerste dagen van januari 2021, toen ons land in lockdown was, mocht De Nieuwe Stad (DNS) een plek van hoop, veiligheid en warmte zijn. Voor dakloze mensen die 's nachts in de noodopvang sliepen, konden wij overdag een gastvrije plek zijn. Ook andere thuisloze mensen uit Amsterdam Zuidoost konden elke dag in De Nieuwe Stad terecht voor een warm welkom, koffie/thee, een gezonde maaltijd en positieve contacten.

Gaandeweg zijn we meer activiteiten gaan bieden voor de bezoekers, zoals Nederlandse taalles, muziekles en er ontstond een

naaclub "The Royal Fashion House". Dankzij een samenwerking met o.a. de Gemeente Amsterdam, Stichting Treasures en Here to Support werd dit "DNS Open Huis" gerealiseerd.

In 2020 waren we vanuit De Nieuwe Stad in samenwerking met Stichting Treasures al begonnen met een maaltijdbezorgproject, wat in 2021 deels doorliep en deels overging in het voedselpakkettenprogramma in samenwerking met Humanaid NOW. Elke vrijdag worden 178 pakketten gemaakt met houdbaar voedsel voor ongedocumenteerde families uit Zuidoost. Voor het verstrekken van deze pakketten werken we samen met pastores van

▲ De Nieuwe Stad biedt diverse activiteiten aan, zoals taalles.

migrantenkerken en andere community-leaders uit Zuidoost. Onze inzet voor de buurt werd opgemerkt door diverse media en politieke partijen.

Daarmee kregen we de kans om de problematiek die wij signaleren aan de kaak te stellen op een hoger niveau. Dat biedt hoop!

Kerstactie Amstelveen

Tijdens de jaarlijkse kerstactie in Amstelveen stond dit jaar het geven van aandacht aan elkaar centraal. Ute Braun en dominee Sietze van Kammen gingen op pad om bonbons en broden langs te brengen bij een groep gemeenteleden in Amstelveen die elkaar trouw blijven opzoeken of telefonisch op elkaar betrokken zijn. Ook zijn er bonbons gebracht bij de Kledingbank, waar we al jaren contact mee hebben.

Iedereen verdient een goede buur

De Diaconie steunt al jaren Burennetwerk Amsterdam. Burennetwerk droomt van een Amsterdam waar burens elkaar weten te vinden. Waar altijd ruimte is voor hulp of een praatje. Veel Amsterdammers willen dat. Maar hoe? Burennetwerk zet bereidheid om in actie. Ze koppelen Amsterdammers die een goede buur willen zijn aan buurtgenoten met een vraag. Geen grote

▲ Stan is door Burennetwerk Amsterdam gekoppeld aan meneer B.

complexe vragen, maar gewoon even een praatje, hulp bij vervoer of een kleine klus die door gebrek aan netwerk of middelen blijft liggen.

Zo'n 55 procent van de 'burenmatches' zijn praktische vragen zoals hulp in de tuin of bij het installeren van een nieuwe smartphone. 20 procent van de matches gaat om een sociale vraag, zoals om de week een bakje koffie of samen wandelen en 25 procent van de

matches gaat om begeleid vervoer, bijvoorbeeld naar een ziekenhuisafspraken.

Tijdens de pandemie is het netwerk van goede burens sterk gegroeid. Er was uitzonderlijk veel vraag naar boodschappenhulp, hondjes uitlaten en telefonisch gezelligheidscontact. Naar schatting faciliteert Burennetwerk meer dan 20.000 contactmomenten per jaar. Zo bouwen ze aan een stad vol goede burens.

Helpen dichtbij huis

Naast het eigen werk steunde de Diaconie in 2021 - mede dankzij collecten en giften - 35 partners en projecten in stad en regio met een totaalbedrag van ongeveer €188.000. Enkele partners met wie we nauw samenwerken zijn de Protestantse Diaconie, Stap Verder, Stem in de Stad (Haarlem), het Drugspastoraat en Level.

Heropening Maarten Luther Kerk

Foto: Diaconie

▲ Met behulp van buurtbewoners is er een nieuwe tuin aangelegd rond de verbouwde Maarten Luther Kerk.

"De hele gemeente moet erin, niet alleen het verhevene van de zondag, maar ook de alledaagse dingen, de wijkzuster, een feestzaal." Dit zei ds. W.J. Kooiman in 1937 bij de bouw van de Maarten Luther Kerk. In deze geest wil de Lutherse Gemeente en haar Diaconie ook de toekomst in: de Maarten Luther Kerk als plek voor mensen uit de kerk, de buurt en de stad. Zaterdag 16 oktober werd de Maarten Luther Kerk in de Rivierenbuurt officieel heropend. De kerk was lange tijd gesloten vanwege verbouwing. Het oudste gemeentelid, Diny Vermeulen, verrichtte ceremonieel de opening met een hamerslag. Dominee André van der Stoel leidde een korte viering en diaconaal werker Arjan Zwagerman presenteerde de activiteiten. Mede in verband met corona stonden de activiteiten in de Maarten Luther Kerk op een laag pitje. Inmiddels zijn er weer veel activiteiten gestart, zoals de maandagmiddaggroep, de meditatiegroep, de buremaaltijd, vespers, kleinschalige concerten en andere bijeenkomsten. Ook is de kerk beschikbaar voor verhuur. In 2021 is er met behulp van buurtbewoners en subsidie van het stadsdeel een mooie nieuwe tuin aangelegd rondom het kerkgebouw. In 2022 hoopt de Maarten Luther Kerk haar 85-jarig bestaan te vieren.

Adventsactie

'Plaats in de herberg'

Foto: Elise Aarssen

▲ Tijdens de viering van 350 jaar Ronde Lutherse Kerk was er aandacht voor de adventsactie.

"Dat er plekken zoals het gasthuis van de Lutherse kerk bestaan waar het wereldhuis dakloze ongedocumenteerde gezinnen laagdrempelig en snel kan aanmelden is van levens belang", zegt Rob van Loenen, counselor in het Wereldhuis. "Deze gezinnen vallen om verschillende redenen tussen wal en schip en wij hebben tijd en ruimte nodig om hun situatie te stabiliseren en vooruit te helpen. Door de liefdevolle noodhulp van de lutherse kerk kunnen wij met een gerust hart bezig gaan met het toekomstperspectief van het gezin in nood." De gasthuizen zijn belangrijke adempunten in de stad. Tijdens de diaconale adventsactie hebben we hier extra aandacht voor gevraagd door geld in te zamelen voor een nieuwe keuken voor gasthuis In de Roos.

Diakenen/vrijwilligers:

waarom doen we dit?

Marijke Nederkoorn (52), nieuwe diaken in Haarlem

"Het ambt van diaken is voor mij onlosmakelijk verbonden met het begrip 'Verbinding'. Samen maken we de gemeente en ik hoop in mijn rol als diaken een bijdrage te leveren aan verbinding binnen de gemeente en verbinding met de wereld buiten onze gemeente. Op die manier kunnen we de naastenliefde, waar diaconie voor staat, concreet maken."

Eveliëne de Mooij (45), nieuw lid Werkgroep Binnenland

"Ik ben Eveliëne de Mooij en woon in Amstelveen met mijn kinderen Dylan en Indy Vonk. Beiden zijn ook Luthers gedoopt. Vorig jaar heb ik me aangesloten bij de werkgroep Binnenland. Ik hoop van waarde te kunnen zijn in elke communicatie en samenwerking."

Meta van Schaik (78), aftredend diaken

"De afgelopen vijf en twintig jaar heb ik het diaconale werk met heel veel plezier gedaan. Jaarlijks het organiseren van de voorjaars- tocht en de Agape en de adventsmiddag voor ouderen samen met de mede diakenen. De vele bezoeken naar de oudere gemeenteleden die niet meer naar de kerk kunnen komen. Bovengenoemde is niet alleen diaconie maar vooral luisteren en om je heen kijken en aandacht geven. Helpen waar geen helper is! Voor mijzelf in drie woorden samengevat: luisteren, dienen en liefhebben." Meta blijft meedoen met onder andere de werkgroep buitenland.

Houvast in de Lutherhof

"Soms maken kleine dingen het verschil", zegt Wytske Boom, huismeester van de Lutherhof. "In 2021 kwam Sinterklaas weer met een kleine attentie voor de bewoners van de Lutherhof. En tot opluchting en vreugde van veel bewoners zaten de immens populaire marsepeinen aardappeltjes er weer bij. Vorig jaar ontbraken die in het assortiment van Sints hofleverancier. Het mag een onbenullig detail lijken, maar het biedt troost en houvast in een periode die door de voortdurende Covid-pandemie een groot beroep doet op het uithoudingsvermogen van ons allen en dus ook op de bewoners van de Lutherhof. Maar we blijven optimistisch en houden vast aan de dingen die nog steeds kunnen, in plaats van te klagen over zaken die nu even niet mogelijk zijn."

Christian Visser (43), nieuw algemeen bestuurslid Lutherhof

"Als bestuurder van de Lutherhof hoop ik een bijdrage te leveren aan goede sfeer die er thans al heerst op de Hof. De Lutherhof is prachtig en het spreekt mij aan dat er ook mensen een thuis hebben gevonden voor wie dat op andere plaatsen wellicht lastiger zou zijn."

Marieke Zoodsma (33), nieuw bestuurslid Bewonerszaken van de Lutherhof

"Sinds een paar maanden maak ik deel uit van het bestuur van de Lutherhof. Ik vind het heel leuk hiervoor te zijn gevraagd! Ik draag als oud-bewoonster de Lutherhof een warm hart toe en vind het fijn om op deze manier nog betrokken te zijn bij deze bijzondere woonplek en specifiek de bewoners die het huisvest. Lid te zijn van een bestuur vind ik ook leerzaam en het is mooi om de verschillende perspectieven van jong en oud, zowel in leeftijd als in bestuurservaring, te horen en waarderen."

Freekje Mollema (35 jaar), bestuurslid bij de Lutherhof met als portefeuille bewonerszaken.

"Als oud bewoonster heb ik de hof altijd een warm hart toegedragen: een oase van rust midden in de stad waar jong en oud samen leeft met oog voor elkaar. Het is ontzettend mooi werk om hier, naast mijn baan en jonge gezin, een steentje aan bij te dragen. Er komt een hoop bij kijken en zeker tijdens deze Corona tijd zijn er volop uitdagingen. Het is bijzonder om te zien hoe bewoners nieuwe manieren vinden om zich te verbinden en hoe dit de onderlinge band sterker maakt. Dit is precies de reden waarom ik met zoveel plezier 'ja' zei tegen deze bestuursfunctie!"

MicroBattle van start

"Hoe langer ik nadenk over duurzaamheid en onderwijs, hoe meer ik ervan overtuigd raak dat de MicroBattle een perfect middel is om in te zetten. Laagdrempelig, creëert veel bewustzijn, dialoog, saamhorigheid, invloed in de klas maar ook daarbuiten (gezin)." Aldus een leerkracht die met haar klas meedeed aan de pilot van de MicroBattle. Als Lutherse Diaconie hebben we samen met ANMEC en NME (Natuur- en Milieu Educatie) Amstelland-Meerlanden een nieuw duurzaamheidseducatieproject ontwikkeld: de MicroBattle! Drie weken lang worden schoolklassen dagelijks uitgedaagd worden om duurzame en sociale acties te doen. In november is er een nieuwe MicroBattle gestart. Daaraan deden tien schoolklassen en een organisatie team mee. Met elkaar heeft dit weer veel duurzame impact opgeleverd.

Pastoraat op straat

Stem in de stad verzorgt onder andere het straatpastoraat en de maaltijdvoorziening in Haarlem. Elke maandag, woensdag en vrijdag delen zes vrijwilligers zo'n 120 maaltijden uit. Het straatpastoraat geeft persoonlijke aandacht, op basis van wederzijdse waardigheid. Soms vindt er ook huisbezoek plaats of ziekenbezoek. De nood onder mensen 'van de straat' is de afgelopen tijd snel toegenomen: er zijn veel huisuitzettingen, 'buitenslapers' die in een uitzichtloze

situatie zitten, toename in midde- lengerbruik, nieuwe gezichten door schuldenproblematiek, en bekende gezichten die het steeds moeilijker krijgen, veel somberheid, verdriet en angst. De straatpastor probeert het diep verborgen goede te zien en te benoemen, de hoop en dromen wakker te houden dat verandering en een betere toekomst mogelijk kan zijn. Straatpastor: "Toen ik bij het afscheid een dakloze spontaan een knuffel gaf, zei hij: "Dát, een aanraking, mis ik zo."

▲ Stem in de Stad zorgde ervoor dat kinderen van gezinnen in de daklozenopvang pyjama's ontvingen. Foto: Stem in de Stad

Jezelf durven zijn

Al enkele jaren steunt de Diaconie het werk van jeugdzorgorganisatie Levvel. Onze bijdrage wordt onder meer gebruikt om binnen de jeugdzorg het denken over inclusiviteit te stimuleren. Veel jongeren binnen de jeugdzorg ervaren spanningen en depressieve gevoelens omdat ze in hun omgeving niet zichzelf kunnen zijn. Daarom organiseerden wij op 7 oktober een bijeenkomst voor professionals in de jeugdzorg over het thema 'LHBTI+, cultuur en religie'. Er spraken een onderzoeker, ervaringsdeskundigen en religieuze leiders vanuit de hindoeïstische en de christelijke traditie. Vanuit onze Lutherse gemeenschap sprak ds. André van der Stoel over zijn ervaringen in

pastoraat aan LHBTI+-jongeren. Hij benadrukte dat het als hulpverlener belangrijk is om voor ogen te houden dat elke religieuze traditie ook elementen in zich draagt die inclusief denken kunnen bevorderen. Het is dus een vals dilemma als religie en acceptatie van diversiteit tegenover elkaar worden gezet. Als jongeren dit dilemma wel ervaren is het waardevol als een hulpverlener andere perspectieven kan aanreiken. De hindoeïstische priester gaf inzicht in de wijze waarop in de hindoeïstische gemeenschap persoonlijke identiteit en familie sterk met elkaar samenhangen en op welke manier hij als geestelijke jongeren bijstaat als er tussen deze twee spanning ontstaat.

Foto: Diaconie

▲ LHBTI+, cultuur en religie. Daarover ging het op 7 oktober in de Oude Lutherse kerk.

De Diaconie steunde in 2021 - mede dankzij collecten en giften - 19 partners en projecten in het buitenland met een totaalbedrag van ongeveer €113.000. Daarnaast konden we ruim € 33.500 bijdragen aan noodhulpprogramma's.

Noodhulp

Naast corona-noodhulp via Kerk in Actie en de Lutherse Wereld Federatie (LWF) steunden we de slachtoffers van de oorlog in Ethiopië en van de aardbevingen op Sulawesi en Haïti en droegen we bij aan het wederopbouw programma in Syrië, nood-

Foto: LWF

hulp in Paramaribo en hulp aan de Lutherse Kerk in Polen bij de hulp aan vluchtelingen aan de grens met Wit-Rusland.

◀ De LWF gaf directe noodhulp in Ethiopië aan slachtoffers van de burgeroorlog.

Thuishulp in Moldavië

Via Kerk in Actie steunt de Diaconie de organisatie HomeCare. HomeCare biedt thuiszorg op het platteland van Moldavië. Voor een groot aantal ouderen in Moldavië is het leven niet makkelijk. Door de hoge werkloosheid in het armste land van Europa zijn hun kinderen dikwijls naar het buitenland vertrokken om er te werken en hebben ze geen sociaal netwerk om op terug te vallen. Maria Percic (78) woont in het kleine dorp Rezeni en heeft geen kinderen of verdere familie. Ze

werkte tientallen jaren lange dagen in de verbouw van suikerbieten tot ze op een dag ziek werd en te horen kreeg dat ze darmkanker had. Ze vroeg zich radeloos af hoe het verder moest. Gelukkig schoot thuiszorgorganisatie Home Care Maria te hulp. De liefdevolle zorg van verpleegster Ekaterina voelt voor Maria als een geschenk uit de hemel. "Ik weet echt niet wat ik zonder haar hulp zou moeten. Ze helpt me met alles in huis: met wassen en aankleden, boodschappen doen en schoonmaken.

Foto: Home Care Moldavië

▲ Maria Percic krijgt dagelijks hulp van HomeCare.

Ze geeft me ook de injecties die ik nodig heb. Ik ben blij dat er in Moldavië zo'n organisatie is die mensen in nood echt helpt."

Wij weigeren vijanden te zijn

We zijn al sinds 2008 verbonden met de lutherse Palestijnse familie Nassar in de regio Bethlehem. Zij hebben daar een boerderij 'Tent of Nations' met een agrarische en

educatieve doelstelling. Hun motto is 'We refuse to be enemies'. In september organiseerden we met de 'Vrienden van Tent of Nations' een regiodag in de

Maarten Luther Kerk. Met 25 deelnemers informeerden we ons over de situatie in Israël en de Palestijnse gebieden en ook wat onze rol kan zijn. Naar aanleiding van deze dag schreven we een brief aan de Lutherse Synode/PKN met het verzoek om aandacht te vragen voor de situatie van Tent of Nations bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken en we besloten tot projectsteun aan Sadaka-Reut (is 'vriendschap in Arabisch en Hebreeuws), een educatief project van Joodse en Palestijnse jongeren samen. Eerder plantten we vanuit onze gemeenschap al olijfboompjes en adopteerden we de aanplant van fruitbomen nadat deze vernietigd waren.

Foto: Diaconie

▲ Vrienden van Tent of Nations tijdens een regiodag in de Maarten Luther Kerk.

Wij waren ook vreemdelingen

Onze lutherse gemeente is in de 16e eeuw grotendeels ontstaan door de komst van vluchtelingen en migranten. De bijbelse opdracht om de 'vreemdelingen in ons midden niet te benauwen' zit daardoor in ons DNA. Dat is te zien aan de inzet van de gasthuizen, stille hulp, de steun aan projecten in stad en regio (zoals Kruispost, Jeanette Noëlhuis, Wereldhuis, Stap Verder) en ook wereldwijd (zoals Symbols of Hope in Ethiopië en Nigeria en de Schützhütte in Italië). Soms verbinden we ons nog directer met vluchtelingen die op onze weg zijn gekomen en

gaan we mee naar de rechtbank of schrijven we brieven. Voor praktische hulp aan mensen die via de Internationale Organisatie voor Migratie van de UN terugkeren naar hun land van afkomst hebben we een speciaal terugkeerpotje. Hieruit worden bijvoorbeeld medicijnen betaald of een laptop of gereedschap waarmee in eigen land aan een bestaan kan worden gewerkt. In november stuurden we, samen met partners, een brief aan de GGD over de toegang van ongedocumenteerden tot het covid-vaccinatieprogramma

Foto: Ludwig Thalheimer

▲ De Schützhütte in Bolzano (Italië) biedt migranten juridische hulp, ondersteuning op het gebied van huisvesting en toegang tot de arbeidsmarkt.

ma en maakten we ons hard voor dagopvang als aanvulling op de winter-nachtopvang.

Mensen hebben mensen nodig

Diaconie in cijfers

De diaconie gaat voor omzien naar elkaar. Voor barmhartigheid, rechtvaardigheid en duurzaamheid. In stad, regio en wereldwijd. Dit kunnen we doen dankzij meer dan 100 vrijwilligers en diakenen, dankzij onze dragende gemeenschap en onze partners en met de inzet van beschikbaar gestelde middelen. In 2021 waren onze inkomsten € 1.086.801 en onze uitgaven € 1.083.149 (voorlopige cijfers, excl. buitengewone baten en lasten). Begrote uitgaven in 2022: € 1.134.500.

Nieuwe bewoner in Augustanahof

De hofgemeenschap van de Augustana heeft weer een jaar creatief ingespeeld op de corona-regels en veranderingen. Het was vaak niet mogelijk om bij elkaar te komen of om activiteiten voor de buurt te organiseren. Toch realiseren de bewoners op kleinere schaal het 'omzien naar elkaar'. Zo kijken vier bewoners elke zondag samen in de Hofkamer naar de livestream van de Oude Lutherse Kerk. Dagelijks gaat de kapel een poosje open voor buurtbewoners die een kaarsje willen branden of voorbede vragen. De bewoners blijven betrokken

op de buurt, bijvoorbeeld door het geven van individuele taalles aan een vluchteling. Ook de wekelijkse buurtmaaltijden werden gedeeltelijk weer hervat en in de perioden dat het niet kon, werden maaltijden gekookt en afgehaald of bezorgd. In het afgelopen jaar zijn er wat wisselingen geweest in de hofgemeenschap. Als nieuwe bewoner verwelkomden wij Skan. Skan kwam tien jaar geleden vanuit Eritrea naar Nederland voor medische zorg aan haar ogen. In december 2021 onderging zij weer een operatie. Naast haar persoonlijke zorgen

Foto: Rianne Joosse

▲ De Augustanahofbewoners met Skan in het midden.

heeft Skan zorgen om haar familie in Eritrea die worstelt met oorlog en met de corona-pandemie. "Gelukkig heb ik mijn geloof om tegenaan te

leunen," vertelde Skan haar medehofbewoners. De hofbewoners leven met Skan mee en ondersteunen haar waar mogelijk.

Grunn in Amsterdam

Op 24 oktober was er de 15e Groninger Dienst in de Oude Lutherse Kerk. Ds. Harry Donga preekte over 'Kom in t'inne' (kom overeind, sta op). Fotograaf Dirk Kome exposeerde

over Tonnis Post (sociaal fotograaf uit Winschoten rond 1900). We moesten vanwege corona het aantal fysieke kerkgangers beperken, maar gelukkig konden meer dan 2000 mensen de dienst via de stream meemaken. Met steun van de Liudgerstichting, Rotterdams Lidmatenhuis en de Protestantse Kerk gaven we het boekje *Grunn in Amsterdam* uit. Dit werd tijdens de dienst door werkgroep lid Pia Wolthuis overhandigd aan schrijver en journalist Pauline Broekema.

▲ Pia Wolthuis overhandigt het boekje *Grunn in Amsterdam* aan Pauline Broekema.

Foto: Martine Goulmy

Zorg! in Luther Museum

▲ In de gang van het Luthermuseum was de tentoonstelling *Zorg!* over de Lutherse traditie en de zorg te zien.

bouwen in Amsterdam voor 'armen, ouderen, wezen en andere kwetsbaren in de samenleving'. Daarnaast was er speciale aandacht voor de rol van diakonessen. Dit kwam door een viertal schilderijen uit het BovenIJ ziekenhuis met daarop afgebeeld de verpleegstersuniformen van het luthers diakonessenziekenhuis. Deze panelen waren extra indrukwekkend in combinatie met de diakonessenuniformen die tentoongesteld werden. De boodschap van de tentoonstelling was duidelijk: zorg is van alle tijden! Met dank aan het Luthers Diaconessenhuis Fonds.

Tijdens de coronacrisis is de belangrijke rol die de zorg speelt in onze samenleving extra duidelijk naar voren gekomen. Maar waar iedereen in 2020 nog aan het klappen was voor de zorg, bleef het in 2021 stil. Dit was genoeg reden voor het Luther Museum, gevestigd in een historisch

pand dat van origine een zorgfunctie bekleedde, om een presentatie te maken over de Lutherse traditie van zorg. De tentoonstelling *Zorg!* liep van 5 juni t/m 5 september 2021 en was te zien in de gang van het museum. Er werd een overzicht gegeven van de huizen en instellingen die lutheranen

Herinnering aan Joodse bewoners

Op 29 september is in een etalage- raam van het Luthers diaconaal centrum 'In de Zwaan' een herinneringsvenster geopend. In het venster staan de namen van 76 Joodse bewoners van de huizen Kemper die in de Tweede Wereldoorlog werden weggevoerd en de Holocaust niet overleefden. De huizen Kemper bevinden zich aan de Uiterwaardenstraat, Maasstraat en Rooseveltlaan.

Het raam is vormgegeven door Victor Levie. De opening vond plaats in kleine kring van nabestaanden, vertegenwoordigers van de bewonersvereniging, huidige bewoners, stadsdeel en van de lutherse gemeente.

"Om de herinnering aan de namen van de Joodse bewoners van de huizen Kemper levend te houden, brachten we dit herinneringsvenster aan. Want zolang de namen van mensen genoemd en gekend worden, zijn ze niet vergeten. Deze namen helpen ons herinneren tot

▲ De namen van 76 vermoorde Joodse bewoners staan in het raam van het Luthers diaconaal centrum gegrift.

welk immens onheil antisemitisme leidt en houden ons alert en zetten aan tot protest bij uitingen van oplevend antisemitisme", zo lichte Luthers predikant en bewoonster van de huizen Kemper Marieke Brouwer het initiatief toe. Bij de onthulling sprak rabbijn

Menno ten Brink van de Liberaal Joodse Gemeente de Kaddisj uit. Alle deelnemers legden naar Joods gebruik een steentje bij het Venster. Rabbijn Ten Brinke: "Bloemen vergaan, maar een steen is hard, blijft en je kunt er mee bouwen."

Foto: Elisa Aarsen

Informatie

Diaconaal centrum 'In de Zwaan'

Met het team van diaconaal centrum 'In de Zwaan' ondersteunen we het werk van de diaconie.

Meedoen?

Wilt u meedoen met het werk van de diaconie? Laat het ons weten!

Contact

Wilt u meer weten over ons werk? Neem dan contact op met een diaken of diaconaal centrum 'In de Zwaan'.

Maasstraat 148
1079 BK Amsterdam
Telefoon: (020) 404 47 08
E-mail: info@diaconie.com
twitter: [#diaconieinmokum](https://twitter.com/diaconieinmokum)
www.diaconie.com

Uw steun is welkom

Uw giften zijn bijzonder welkom op **NL80-INGB-0004-6200-48**. U kunt het werk van de Diaconie ook steunen via een schenking, legaat of nalatenschap. We informeren u graag over de mogelijkheden.

Jaarbericht 2021/2022

Teksten: Luthers Diaconie Amsterdam
Redactie: Ellen van der Kemp
Vormgeving: Saskia Zwerver
Druk: Libertas Pascal

Diaconie
Evangelisch-Lutherse
Gemeente Amsterdam